

ЮЩЕНКО
Микола Романович

Очолював ДІП
у 1958 – 1971 рр.

Доктор технічних наук, професор

Народився 3 грудня 1904 р. у с. Марчихіна Буда Ямпільського району Сумської області в сім'ї селян. Закінчив початкову школу, середню освіту здобув у Глухівському педагогічному інституті. З 1923 до 1930 р. навчався в Київському інституті інженерів залізничного транспорту (КІІТі), одночасно працюючи інженером відділу тяги при управлінні Південно-Західної залізниці. За розподілом два роки пропрацював на посаді асистента кафедри станцій та вузлів КІІТу.

У 1933 р. М. Р. Ющенко переведено на посаду доцента кафедри «Станції та вузли» Московського інституту інженерів залізничного транспорту (МІІТу), де він поєднував викладацьку діяльність із роботою в Мосдіпротрансі на посадах старшого інженера та керівника групи типового проектування станцій і вузлів. Саме у цей час під керівництвом відомого фахівця залізничної галузі проф. В. М. Образцова він розпочав роботу над кандидатською дисертацією «Проектування плану та профілю сортувальних гірок», яку захистив у 1940 р.

У 1937 р., коли в Дніпропетровському інституті інженерів залізничного транспорту постало питання про організацію кафедри станцій та вузлів, на посаду завідувача було направлено саме М. Р. Ющенка. Цю кафедру він очолював упродовж 35 років, до 1972 р.

Подальше зростання Миколи Романовича як фахівця та організатора було перерване війною. Колектив інституту, що був евакуйований до Сибіру, скерував наукові розробки на потреби воєнного часу. Значний внесок у виконання замовлень для фронту зробили й науковці кафедри «Станції та вузли» під керівництвом М. Р. Ющенка. Швидкими

темпами було вперше розроблено та впроваджено єдиний технологічний процес роботи промислово-транспортного комплексу, що дозволило значно збільшити випуск металу для оборонних потреб держави.

Після повернення до Дніпропетровська у повоєнний час Микола Романович продовжив викладацьку діяльність, поєднуючи її з науковою роботою. Активно займався проблемою взаємодії магістрального та промислового залізничного транспорту, що була втілена в докторській дисертації «Теоретичні основи ритмічної роботи станцій та дільниць промислових підприємств», яку захистив у липні 1950 р.

З 1951 р. М. Р. Ющенко керував науково-дослідною роботою інституту, а в 1958 р. за рекомендацією В. А. Лазаряна його було призначено на посаду ректора ДІПТ, яку обіймав до 1971 р. Очоливши інститут, Микола Романович не лише зберіг, але й примножив традиції ДІПТ, на той час уже флагмана залізничної галузі.

Водночас продовжував активну науково-дослідну роботу. Під його керівництвом на кафедрі «Станції та вузли» сформувалася потужна наукова школа, а в 1961 р. була створена перша галузева Гіркововипробувальна науково-дослідна лабораторія. Серед наукових інтересів видатного вченого — розробка й удосконалення єдиних технологічних процесів роботи під'їзних колій промислових підприємств і залізничних станцій примикання; дослідження процесу скочування вагонів із сортувальних гірок; розробка та впровадження засобів механізації й автоматизації сортувального процесу; розробка типових проектів залізничних станцій і локомотивних депо тощо. Під керівництвом М. Р. Ющенка було виконано дослідження гальмівних характеристик низки нових вагонних уповільнювачів, зокрема й електромагнітного; роблено низку систем механізації й автоматизації сортувального процесу тощо; в 70-х рр. створено новий парковий уповільнювач РНЗ-2 і розпочато його серійне виробництво, що дало змогу встановити такі уповільнювачі на понад 900 сортувальних станцій українських залізниць. На міжнародній виставці «Залізничний транспорт—86» і на ВДНГ СРСР, де експонувався РНЗ-2, колектив ДІПТу отримав низку нагород, зокрема диплом І ст. Науковий внесок проф. М. Р. Ющенка був відзначений срібною медаллю.

Сторінки біографії Миколи Романовича є яскравою ілюстрацією до портрета представника покоління технічної інтелігенції, яке гартувалося в складні для нашого народу часи. М. Р. Ющенко — засновник наукової школи взаємодії промислових підприємств і залізничного транспорту, фундатор і видатний учений вітчизняної транспортної галузі, автор понад 100 наукових праць, винаходів, захищених сімома авторськими свідоцтвами, майже 50 науково-дослідних проектів для виробництва. Під його керівництвом захищено 17 кандидатських і докторську дисертацію.

Микола Романович Ющенко мав звання Заслуженого працівника вищої школи УРСР, Заслуженого винахідника СРСР, почесного залізничника. Він продовжував справу свого життя до останньої його хвилини, працюючи на посаді професора кафедри «Станції та вузли» ДІПТ.

Життєвий шлях видатного вченого та педагога М. Р. Ющенка скінчився 28 лютого 1995 р.